

INOVACE V SOCIÁLNÍM PODNIKÁNÍ

Vladimír Žítek – Viktorie Klímová

Ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita

Banská Bystrica, 6.- 7.11.2014

STRUKTURA PŘÍSPĚVKU

- × Sociální podnik(ání)
- × Inovace
- × Inovace v sociálním podnikání

SOCIÁLNÍ PODNIKÁNÍ – SOCIÁLNÍ PODNIK

Sociální podnikání jsou podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Hraje důležitou roli v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku. Pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu. (P3 – People, Planet, Profit, 2011)

Umístění sociálního podniku v rámci hybridního systému komerčních/nekomerčních subjektů

INOVACE

Inovace je obnova a rozšíření škály výrobků a služeb a s nimi spojených trhů, vytvoření nových metod výroby, dodávek a distribuce, zavedení změn řízení, organizace práce, pracovních podmínek a kvalifikace pracovní síly. (European Commission, 1995)

- ✕ Technické inovace
 - + Produktové
 - + Procesní
- ✕ Netechnické inovace
 - + Marketingové
 - + Organizační

INOVACE V SOCIÁLNÍM PODNIKÁNÍ

Na konkrétních případech je možné ukázat, jak inovace posunuly nebo dokonce měnily sociální podniky.

Z celé řady existujících sociálních podniků v ČR je jako případové studie dokládající význam inovací vybráno následujících šest:

- ✗ Pragulic-Poznej Prahu jinak!, spolek Praha
- ✗ Mléčný bar Naproti, o.p.s. Ostrava
- ✗ Kavárna Empatie Frýdek-Místek (projekt Slezské diakonie, n.n.o.)
- ✗ Pracovní sobota, s.r.o. Plzeň
- ✗ Ethnocatering, o.s. Praha
- ✗ Senza, družstvo Prostějov

(Příklady sociální podniků jsou čerpány z Bednáriková, 2012 a Malík Holasová a kol., 2013.)

PRAGULIC-POZNEJ PRAHU JINAK! SPOLEK PRAHA

Pragulic – Pepa (<http://pragulic.cz/>)

PRAGULIC-POZNEJ PRAHU JINAK! SPOLEK PRAHA

- ✗ nápad (produktová inovace) nabídnout návštěvníkům Prahy zcela mimořádnou formu prohlídky
- ✗ trasy prohlídek vymýšlejí a jimi provádějí lidé bez domova
- ✗ zaměstnanci = průvodci + dobrovolníci
- ✗ situace není dlouhodobě udržitelná
- ✗ potřebuje zřetelně nějakou změnu, další myšlenku, která zajistí jeho existenční stabilitu

MLÉČNÝ BAR NAPROTI O.P.S. OSTRAVA

Mléčný bar Naproti (<http://www.naproti.com/>)

MLÉČNÝ BAR NAPROTI O.P.S. OSTRAVA

- ✖ sociální podnik působící v oblasti gastronomie
- ✖ zaměstnance tvoří vedoucí provozu, žena z Gruzie, která vaří a peče dorty, a dále pět číšníků se zdravotním postižením
- ✖ za klíčový prvek ekonomiky podniku lze označit celý balík aktivit, které lze považovat za marketingové inovace
- ✖ z hlediska produktu hraje v ekonomice podniku značnou roli pečení gruzínských dortů, které bar odlišují od obdobných firem

KAVÁRNA EMPATIE FRÝDEK-MÍSTEK

Kavárna Empatie (<http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podporene-projekty/kavarna-empatie-nacvikove-pracoviste-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim>)

KAVÁRNA EMPATIE FRÝDEK-MÍSTEK

- ✖ sociální podnik fungoval v letech 2009 – 2012
- ✖ v kavárně pracovaly dvě provozní pracovnice a tři osoby se zdravotním postižením, a dále praktikanti se zdravotním postižením
- ✖ kavárna si vytvořila své zákazníky a příznivce (matky s dětmi a senioři)
- ✖ zdá se, že došlo k určitému ustrnutí ve vztahu k dalším potenciálním zákazníkům, není patrná snaha o nějaké vymezení produktu atd.

PRACOVNÍ SOBOTA S.R.O. PLZEŇ

Pracovní sobota (<http://www.pracovnisobota.cz/>)

PRACOVNÍ SOBOTA S.R.O. PLZEŇ

- ✗ příklad sociálního podniku, který se zabývá zahradnickými a úklidovými pracemi
- ✗ zaměstnává 15 osob, z toho 13 se zdravotním postižením
- ✗ největším problémem je sezónní charakter prací a je nejspíš nezbytné najít pro zaměstnance uplatnění i přes zimu (nutná produktová inovace)
- ✗ společnost prošla již organizační inovací, kdy začala preferovat velké zakázky před zakázkami soukromníků
- ✗ pozornost je věnována i oblasti marketingu, metody jsou spíše defenzivní

ETHNOCATERING O.S. PRAHA

Ethnocatering - gruzínské domácí placičky plněné pörkem a červenými fazolemi
(<http://ethnocatering.cz/>)

ETHNOCATERING o.s. PRAHA

- ✗ sdružení se zabývá poskytováním cateringových služeb, nabízí přes 70 jídel z Gruzie, Afganistánu, Arménie, Iránu, Běloruska a dalších zemí
- ✗ má pět stálých zaměstnanců (ženy migrantky) a najímá další brigádníky
- ✗ největším problémem je nepravidelnost zakázek, pokusy o stabilizaci zatím neúspěšné (organizační inovace), přesto se této cestě věří
- ✗ klíčovou roli při rozvoji podnikání pak sehrály marketingové inovace

SENZA DRUŽSTVO PROSTĚJOV

Senza (<http://www.senzapv.cz/>)

SENZA DRUŽSTVO PROSTĚJOV

- ✗ předmětem podnikání je provoz vývařovny s jídelnou, rozvoz obědů, prádelna a mandlovna a univerzální dílna
- ✗ zaměstnává 40 osob, z toho 39 se zdravotním znevýhodněním
- ✗ každý zaměstnanec si musí vydělat minimálně na svoji mzdu, v opačném případě jeho pracovní místo udržitelné není a bude dříve či později zrušeno
- ✗ podnik prošel zásadní organizační změnou (inovací), kdy se mu vymstila orientace na jednoho dominantního odběratele
- ✗ za produktovou inovaci lze označit záměr využít volnou kapacitu vlastního objektu pro provozování dětské skupiny

ZÁVĚR

- ✘ Mají-li sociální podniky uspět, musí se něčím odlišovat od ostatních podniků v oboru
- ✘ Musí nabízet atraktivní a zajímavý produkt, který najde trvalé uplatnění na trhu
- ✘ Díky inovacím dokázala řada podniků překonat obtížná období ve své historii, dosáhnout vyšších příjmů z poskytovaných služeb a tím nahradit nejisté dotační zdroje

Děkujeme za pozornost 😊

zitek@econ.muni.cz

klimova@econ.muni.cz